

KESKKONNAAMET

Ants Animägi
Riigimetsa Majandamise Keskus
ants.animagi@rmk.ee

Teie 12.01.2023 nr 3-6.1/2023/203

Meie 31.01.2023 nr 7-9/23/817-2

Kraavide sulgemine Lodja metsise püsielupaigas

Austatud Ants Animägi

Teatasite, et Riigimetsa Majandamise Keskus kavandab Lodja metsise püsielupaigas loodusliku veerežiimi taastamist. Taastamistöö sisaldab kuivenduskraavide sulgemist, turbapaisude rajamist ja vajadusel trassiraiet. Palute Keskkonnaameti seisukohta ja tingimusi kuivenduskraavide likvideerimise kavatsusele ning ettepanekuid, millega tuleb arvestada projekteerimise lähteülesande koostamisel.

Lodja metsise püsielupaigas kavandatakse veerežiimi taastamist Lodja metsise püsielupaiga 1. ja 2. sihtkaitsevööndis ja piiranguvööndis ning Lodja must-toonekure püsielupaiga¹ sihtkaitsevööndis².

Lodja metsise püsielupaik on kaitse alla võetud II kaitsekategooriasse kuuluva liigi metsise (*Tetrao urogallus*) soodsa seisundi tagamiseks³.

Liigi elutingimuste säilimiseks ja parandamiseks vajaliku tegevusena võib püsielupaiga valitseja lubada sihtkaitsevööndis alusmetsa, järelkasvu ja puistu teise rinde harvendamist 1. septembrist 31. jaanuarini, loodusõnnetuse tagajärgede likvideerimist ja veerežiimi taastamist⁴.

Lodja must-toonekure püsielupaik on keskkonnaregistrisse kantud 19.04.2021. Lodja must-toonekure püsielupaigas kehtib looduskaitseaduse §-s 30 sätestatud sihtkaitsevööndi kaitsekord⁵ ja inimesele viibimise keeld 15. märtsist 31. augustini⁶. Kui liigi püsielupaik ei ole kaitse alla võetud keskkonnaministri määrusega on püsielupaiga valitseja nõusolekul püsielupaigas lubatud koosluse kujundamine vastavalt kaitse eesmärgile, liigi elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus ning olemasoleva ehitise hooldustööd⁷.

Taastamisalal ja sellega piirneval alal on inventeeritud I kaitsekategooria liigi must-toonekurg

---

¹ EELIS kood KLO3002349

² EELIS kood KLO3102690

³ Keskkonnaministri 13.01.2005 määrus nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine“ § 1

⁴ Keskkonnaministri 13.01.2005 määrus nr 1 “Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine” § 4 lg 6

⁵ Looduskaitseadus § 50 lg 4

⁶ Looduskaitseadus § 50 lg 5

⁷ Looduskaitseadus § 50 lg 5¹ p 4

(*Ciconia nigra*) elupaik⁸ ning III kaitsekategooria liikide harilik kopsusamblik (*Lobaria pulmonaria*) leiukohad⁹, sulgjas õhik (*Neckera pennata*) leiukohad¹⁰, haavanääts (*Junghuhnia pseudozilingiana*) leiukoht¹¹, suur nõöpsamblik (*Megalania grossa*) leiukoht¹² ja kirssmõhnsamblik (*Bacidia laurocerasi*) leiukoht¹³.

Kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud¹⁴. Keelatud on III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas¹⁵.

Pärnu maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“ ja keskkonnamõju strateegilise hindamise praeguses etapis on teada, et raudtee rajamisel on metsisele avalduvate ebasoodsate mõjude tõttu vaja rakendada hüvitusmeetmeid. Rail Balticu kiirraudtee rajamisega Edela-Pärnumaal avalduvate negatiivsete mõjude vältimiseks ja kompenseerimiseks on koostatud Rail Baltica metsise asurkonna kaitsemeetmete, seire ja elupaikade taastamise programmi rakendusplaan¹⁶. Rakendusplaani kohaselt on vajalik, et Lodja metsise püsielupaik toimiks astmelauana Kikepera-Soomaa ja Luitemaa ning Põhja-Liivimaa asurkonna vahel. Tegevuse positiivse mõju tulemusel säilib ja taastub Kikepera-Soomaa asurkonna lõunapoolne ühendus Luitemaa ja Põhja-Liivimaa asurkonnaga, toimub lindude hajumine asurkondade vahel ja ala panustab oluliselt piirnevate asurkondade elujõulisuse säilimisse ja taastumisse.

Rail Baltica metsise asurkonna kaitsemeetmete, seire ja elupaikade taastamise programmi rakendusplaani elupaikade mahtuvust taastavad ja suurendavad aktiivsed tegevused väljaspool projektiala näeb ette kraavide likvideerimise Lodja metsise püsielupaigas. Keskkonnaamet on 06.07.2021 kirjaga nr 7-9/21/12841-2 nõustunud veerežiimi taastamise põhimõtetega, pidades väga oluliseks põhimõtet, et metsise elupaigas on taastamise eesmärgiks metsakoosluse niiskusrežiimi mõõdukas parendamine, ent mitte metsakoosluste asendumine sookooslustega.

Veerežiimi taastamine Lodja must-toonekure püsielupaigas ja must-toonekure elupaigas ei kahjusta must-toonekure soodsat seisundit, kui tööd tehakse väljaspool must-toonekure pesitsusaega.

Veerežiimi taastamisega ei kaasne III kaitsekategooria taimede ja seente hävitamist ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas.

Veerežiimi taastamine loob eeldused metsise elutingimusteks vajalike metsakoosluste seisundi säilimiseks ja paranemiseks ning seeläbi perspektiivis ka kaitsealuse liigi seisundi paranemiseks. Keskkonnaamet on seisukohal, et Lodja metsise püsielupaiga veerežiimi taastamisel on positiivne mõju Lodja metsise püsielupaiga kaitse-eesmärgile ja metsise Kikepera-Soomaa ja Luitemaa ning Põhja-Liivimaa asurkonna soodsa looduskaitseline seisundi säilimisele.

Arvestades eelnevat Keskkonnaametil Lodja metsise püsielupaigas loodusliku veerežiimi taastamisele vastuväiteid ei ole.

---

⁸ EELIS kood KLO9128014

⁹ EELIS kood KLO9700517 ja KLO9701836

¹⁰ EELIS kood KLO9402833, KLO9403149, KLO9403289 ja KLO9403288

¹¹ EELIS kood KLO9601037

¹² EELIS kood KLO9701908

¹³ EELIS kood KLO9701737

¹⁴ Looduskaitseseadus § 55 lg 6

¹⁵ Looduskaitseseadus § 66 lg 8

¹⁶ Kose, M.; Tammekänd, I.; Ojaste, I., 2021. Rail Baltica metsise asurkonna kaitsemeetmete, seire ja elupaikade taastamise programm. Rakendusplaan. Eesti Ornitoloogiaühing

Keskkonnaamet juhib projekti koostamisel tähelepanu järgnevale:

- Lodja metsise püsielupaigas palume tööde ajalisel kavandamisel arvestada Keskkonnaministri 13.01.2005 määruses nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine“ seatud kaitsekorda ning must-toonekure elupaigas on vaja, pesitsusaegse häiringu vältimiseks, seada töödele ajaline piirang 1.02-31.08.
- Suletavate kraavide trassid metsaelupaigas projekteerida võimalikult kitsad ning paiguti tules katsuda jätta kasvama kraavi servadesse puid, mis aitavad vältida pikkade lagedate koridoride tekkimist.
- Pidada silmas põhimõtet, et metsise elupaigas on taastamise eesmärgiks metsakoosluse niiskusraievi mõõdukas parendamine, ent mitte metsakoosluste asendumine sookooslustega.
- Projektile lisada metsiseekspertide hinnang kavandatava tegevuse mõju kohta Lodja metsise elupaiga seisundile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Hänni

juhtivspetsialist

looduskasutuse osakond

Olavi Randver 525 4935

olavi.randver@keskkonnaamet.ee

Monika Laurits-Arro 5302 0849

monika.laurits@keskkonnaamet.ee